

18 El Pintor's schouwburg voor kinderen

Karin Vingerhoets
Schenking 2014

“Hedenavond opvoering van Koning Smulpaap, toneelstuk in vier bedrijven door Godfried Bomans. Regie, decors en costuums El Pintor.” Deze aankondiging is te lezen op de reclamezuil aan de zijkant van *El Pintor's schouwburg voor kinderen*. Het speeltheater is gedrukt op kwetsbaar oorlogskarton. De publicatie bevat geen jaar van uitgave, maar de datering wordt geschat op 1943 o.b.v. een advertentie in *Nefeka, vakblad voor de kantoorboekhandel* in januari van dat jaar.

Beschrijving van het speeltheater

De *Schouwburg* bestaat uit drie delen van zo'n 30 x 50 cm die scharnierend aan elkaar bevestigd zijn, zodat het theater rechtop gezet kan worden. In het middelste paneel was een draaischijf bevestigd met vier decors en een afbeelding van het gesloten toneelgordijn. De achterzijde van de decordelen bevat instructies voor de opvoering, zoals: “Het licht gaat aan door de rechterzijde dicht te slaan. Zorg dat het theater niet omvalt.” De tekst van het toneelstuk is aan de binnenzijde van het theater afgedrukt, zodat degene die de voorstelling geeft, het verhaal kan voorlezen aan het publiek. Het toneelstuk gaat over een koning die niet wil dat zijn dochter met een prins trouwt, omdat ze zo lekker voor hem kan koken. Met behulp van een heks en een betoverde appelflap komt het toch tot een huwelijk.

Typisch El Pintor

De *Schouwburg* is typerend voor het werk van kunstenaarscollectief El Pintor. Het prikkelt de fantasie en het stimuleert het

Boven El pintor's schouwburg voor kinderen,
zijkant

Onder De onderdelen van de schouwburg

kind om zélf aan de slag te gaan. Naast de Schouwburg maakte het kunstenaarscollectief bijvoorbeeld ook *El Pintor's toverboek van 1001 nacht*, een sprookjesboek in leporellovorm met drie pop-ups, en *Het schilderijenboek*, bestaande uit platen in de vorm van schilderijlijsten waar losse figuurtjes in gestoken kunnen worden zodat het kind zijn eigen schilderijen kan samenstellen. Wat alle projecten met elkaar gemeen hebben, zijn de karakteristieke heldere kleurvlakken die zonder contourlijnen naast elkaar staan om sterke contrasten te vormen.

De kern van El Pintor bestond uit het echtpaar Anna Galinka Ehrenfest (1910-1979) en Jaap Kloots (1916-1943), beiden opgeleid aan de Nieuwe Kunstschool in Amsterdam. Zij runden samen de uitgeverij Corunda. Per project werd gezocht naar samenwerking met bevriende kunstenaars; voor de *Schouwburg* waren dit naast Godfried Bomans nog Joop de Bruijn en Hanny Tulp. Tussen 1941 en 1943 publiceerde El Pintor zestien boeken en andere projecten. Aan de succesvolle samenwerking kwam een triest einde toen Jaap Kloots in mei 1943 werd opgepakt en gedeporteerd naar Sobibor, waar hij in juli 1943 overleed.

Bijna zeventig jaar bewaard

De KB kreeg haar exemplaar van *El Pintor's schouwburg voor kinderen* in 2014 van mevrouw M.J. Postma, dankzij bemiddeling door Bibliotheek Arnhem. De schenker vertelde dat zij de *Schouwburg* vlak na de oorlog cadeau kreeg voor haar negende verjaardag. Ze schreef: “[Ik] ben er altijd zuinig op geweest. Maar [het is] toch wel veel gebruikt.” Het exemplaar is inderdaad in heel redelijke staat, zeker gezien het materiaal en formaat ervan. De *Schouwburg* van mevrouw Postma is het enige exemplaar in een openbare collectie in Nederland.